

ศึกษาเปรียบเทียบดัชนีมวลกาย ความเครียดเรื้อรัง ความแตกฉานทางสุขภาพ
ความรับผิดชอบของผู้ป่วย และการรับรู้การดูแลแบบบุคคลเป็นศูนย์กลาง
ระหว่างผู้ป่วยที่มีการกลับเป็นซ้ำของนิ่วทางเดินปัสสาวะและผู้ที่ไม่กลับเป็นซ้ำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2558

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ศึกษาเปรียบเทียบดัชนีมวลกาย ความเครียดเรื้อรัง ความแตกฉานทางสุขภาพ ความรับผิดชอบของผู้ป่วย และการรับรู้การดูแลแบบ
บุคคลเป็นศูนย์กลางระหว่างผู้ป่วยที่มีการกลับเป็นซ้ำของนิ่วทางเดินปัสสาวะและผู้ป่วยที่ไม่กลับเป็นซ้ำ

THE COMPARISONS OF BODY MASS INDEX, CHRONIC STRESS, HEALTH LITERACY, PATIENT ENGAGEMENT
AND PERCEPTION OF PERSON-CENTRED CARE IN RECURRENT WITH NON-RECURRENT UROLITHIASIS
PATIENTS

ธิมภรณ์ ชื่อตรง 5636869 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุพร ดนัยคุญญิกุล, พย.ด., นภาพร วาณิชยกุล, Ph. D. (GERONTOLOGICAL NURSING),
ตรี ชาญประเสริฐพงษ์, พ.บ., ว.ว. ศัลยศาสตร์ยูโรวิทยา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงบรรยายเปรียบเทียบ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบดัชนีมวลกาย ความเครียด
เรื้อรัง ความแตกฉานทางสุขภาพ ความรับผิดชอบของผู้ป่วยและการรับรู้การดูแลแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางระหว่างผู้ป่วยที่กลับเป็น
นิ่วทางเดินปัสสาวะซ้ำและผู้ป่วยที่ไม่เป็นซ้ำ กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้คือ ผู้ป่วยนิ่วทางเดินปัสสาวะที่มาติดตามอาการภายหลังรักษานิ่วด้วยการ
รับประทานยา การสลายนิ่วด้วยคลื่นเสียง การผ่าตัดเปิด การเจาะผ่านผิวหนังส่องกล้องนิ่วในไต หรือการส่องกล้องผ่านท่อปัสสาวะ
หรือมีประวัติของการเป็นนิ่วมากกว่า 1 ครั้ง ซึ่งได้รับการรักษาเอาไว้ในครั้งแรกออกหมด ไม่มีการเหลือค้าง มีระยะเวลาห่างจากการ
รักษาครั้งแรกไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ที่หน่วยตรวจรักษาผู้ป่วยนอกแผนกศัลยกรรมทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์
จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มที่เป็นนิ่วซ้ำและไม่เป็นซ้ำกลุ่มละ 150 ราย รวมเป็น 300 ราย ระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่เดือนเมษายน ถึง
เดือนมิถุนายน 2558 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัชฐาน และวิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Independent Sample Z-test)

ผลการศึกษาพบว่า จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 ราย มีดัชนีมวลกายเฉลี่ย 23.754 kg/m^2 ($SD \pm 4.273$) โดยกลุ่มที่ไม่
เป็นนิ่วซ้ำมีดัชนีมวลกายเฉลี่ย 23.78 kg/m^2 ($SD \pm 3.91$) และกลุ่มที่เป็นนิ่วซ้ำมีดัชนีมวลกายเฉลี่ย 23.72 kg/m^2 ($SD \pm 4.61$) ซึ่งดัชนี
มวลกายระหว่างกลุ่มที่เป็นนิ่วซ้ำและไม่เป็นซ้ำ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z=14.95, p > .05$) กลุ่มที่ไม่เป็นนิ่วซ้ำ
มีคะแนนการรับรู้ความเครียดเรื้อรังเฉลี่ย 6.25 ($SD \pm 4.86$) และกลุ่มที่เป็นนิ่วซ้ำมีคะแนนการรับรู้ความเครียดเรื้อรังเฉลี่ย 12.75
($SD \pm 5.23$) ซึ่งความเครียดเรื้อรังระหว่างกลุ่มที่เป็นนิ่วซ้ำและไม่เป็นซ้ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $.05$ ($Z= 10.76, p$
 $< .000$) กลุ่มที่ไม่เป็นนิ่วซ้ำมีความแตกฉานทางสุขภาพเฉลี่ย 439.21 คะแนน ($SD \pm 39.78$) กลุ่มที่เป็นนิ่วซ้ำมีความแตกฉานทาง
สุขภาพเฉลี่ย 336.07 คะแนน ($SD \pm 41.22$) ซึ่งความแตกฉานทางสุขภาพระหว่างกลุ่มที่เป็นนิ่วซ้ำและไม่เป็นซ้ำมีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z=16.08, p < .05$) กลุ่มที่ไม่เป็นนิ่วซ้ำมีความรับผิดชอบของผู้ป่วยเฉลี่ย 63.88 ($SD \pm 12.90$) กลุ่มที่เป็นนิ่ว
ซ้ำมีความรับผิดชอบของผู้ป่วยเฉลี่ย 40.33 ($SD \pm 19.44$) ซึ่งความรับผิดชอบของผู้ป่วยระหว่างกลุ่มที่เป็นนิ่วซ้ำและไม่เป็นซ้ำมีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $.05$ ($Z=13.39, p < .000$) กลุ่มที่ไม่เป็นนิ่วซ้ำมีการรับรู้การดูแลแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางเฉลี่ย
 101.40 ($SD \pm 14.28$) กลุ่มที่เป็นนิ่วซ้ำมีการรับรู้การดูแลแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางเฉลี่ย 98.68 ($SD \pm 15.72$) ซึ่งการรับรู้การดูแลแบบ
บุคคลเป็นศูนย์กลางระหว่างกลุ่มเป็นนิ่วซ้ำและไม่เป็นซ้ำไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $.05$ ($Z=8.38, p > .05$)

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา ควรมีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพเพื่อลดความเครียด ส่งเสริมความแตกฉาน
ทางสุขภาพด้านต่างๆและเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสุขภาพตนเองของผู้ป่วยให้ผู้ป่วยนิ่วทางเดินปัสสาวะทั้งขณะและภายหลัง
การรักษาเอาไว้ด้วยวิธีต่างๆ

คำสำคัญ: ดัชนีมวลกาย/ความเครียดเรื้อรัง/ความแตกฉานทางสุขภาพ/ความรับผิดชอบของผู้ป่วย/
การรับรู้การดูแลแบบบุคคลเป็นศูนย์กลาง

THE COMPARISONS OF BODY MASS INDEX, CHRONIC STRESS, HEALTH LITERACY, PATIENT ENGAGEMENT AND PERCEPTION OF PERSON-CENTRED CARE IN RECURRENT WITH NON-RECURRENT UROLITHIASIS PATIENTS

THIMAPORN SUETRONG 5636869 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUPORN DANAIDUTSADEEKUL, D.N.S, NAPAPORN WANITKUN, Ph.D. (GERONTOLOGICAL NURSING), TREE HANPRASERTPONG, M.D.

ABSTRACT

The study was a comparative descriptive research aimed to compare body mass index, chronic stress, health literacy, patient engagement and the perception of person-centred care in recurrent with non-recurrent urolithiasis patients. The population sample consisted of patients with urinary stones, on medication, extracorporeal shockwave lithotripsy, open stone surgery, percutaneous nephrolithotripsy, or ureterorenoscopy with lithotripsy and on complete treatment plan for at least six months or have a history of stones. Data collection took place at the outpatient surgery urological clinic at Sappasitthiprasong hospital, UbonRatchathani province. Recurring and non-recurrent urolithiasis were 150 participants per group a total of 300 people. Data were analyzed by mean, and median using a statistical comparison (Independent Sample Z-test).

The findings showed that the samples had body mass index average of 23.75 kg / m² (SD±4.273). Non-recurrent urolithiasis was BMI average 23.78 kg / m² (SD ± 3.91) and recurrent urolithiasis, BMI average 23.73 kg / m² (SD ± 4.62). BMI between recurrent and the non-recurrent urolithiasis patient group was not significantly different (Z = 14.95, p > .05). Non-recurrent urolithiasis group perceived chronic stress averaged 6.25 (SD ± 4.86), the recurrent urolithiasis group chronic stress was perceived by 12.75 (SD ± 5.23). The chronic stress perception scores between recurrent and the non-recurrent urolithiasis patient group was significantly different statistically at .05 (Z= 10.76, p < .05). Non-recurrent urolithiasis patient group had a score of health literacy average of 439.21 points (SD ± 39.78), the recurrent urolithiasis patient group had a score of health literacy average of 336.07 points (SD ± 41.22). The health literacy scores between recurrent and the non-recurrent urolithiasis patient group were significantly different statistically at .05 (Z=16.08, p < .05). Non-recurrent urolithiasis patients had a mean score of patient engagement 63.88 (SD ± 12.90) while the recurrent urolithiasis patients had 40.33 (SD ± 19.44). The patient engagement score between recurrent and the non-recurrent urolithiasis patient group was significantly different statistically at .05 (Z = 13.39, p < .05). Non-recurrent urolithiasis patient group had the perception of person-centred care average of 101.40 (SD ± 14.28) and the recurrent urolithiasis patient group 98.68 (SD ± 15.72). The study found that the perception of a person-centred care between recurrent and the non-recurrent urolithiasis patient group was not significantly different statistically at .05 (Z=8.38, p > .05).

Nurses should organize health-promoting activities for urolithiasis patients during and after stone removal using various methods to reduce stress, promote various aspects of health literacy and patient engagement to health because stress, various aspects of health literacy and patients' health engagement influenced the causal factors of recurrent urolithiasis.

KEY WORDS: BODY MASS INDEX/ CHRONIC STRESS/ HEALTH LITERACY/
PATIENT ENGAGEMENT/ THE PERCEPTION OF PERSON-CENTRED CARE

179 pages